

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-02-19
Besvaras senast
2021-03-09

Till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:496 Fallet Michael Rawlinson

Journalisten Nils Resare har i en serie artiklar i Svenska Dagbladet uppmärksammat den svenske underrättelseofficeren Michael Rawlinsons situation med anledning av hans tjänstgöring som chef för EU:s kriminalunderrättelseverksamhet Eulex i Kosovo. Michael Rawlinson, som avled den 28 juli 2018, var en mycket erfaren underrättelseofficer med en bakgrund bland annat i kustjägarkompaniet och fallskärmsjägarskolan. Han hade i olika omgångar tjänstgjort på Balkan. Fallet har även nyligen följts upp av journalisten Mikael Hylin, som har intervjuat ett antal personer med insikter i frågan.

Michael Rawlinson bedrev under sin tid i Kosovo en känslig korruptionsutredning som berörde två italienska domare som var verksamma inom ramen för Eulex. I samband med att italienaren Gabriele Meucci tillträdde som chef för Eulex under 2014 försvårades detta arbete högst avsevärt.

Meucci krävde att korruptionsutredningarna skulle läggas ned och framförde även anklagelser om att Rawlinson skulle ha bedrivit kränkande informationsinsamling om medarbetare i Eulex. Rawlinson togs ur tjänst och försattes i husarrest. Den 22 juni 2015 beslöt även Meucci i samverkan med den italienske åklagaren Danilo Ceccarelli att Rawlinsons säkerhetsskåp skulle öppnas med våld.

Mot bakgrund av Rawlinsons uppdrag finns det skäl att tro att säkerhetsskåpet innehöll mycket säkerhetskänslig information som i orätta händer kunde riskera människors liv. Enligt uppgift ska det bland annat ha innehållit två rapporter om de korruptionsmisstänkta italienska domarna. Det faktum att informationen i säkerhetsskåpet kom i orätta händer innebar också Rawlinsons karriär som underrättelseofficer tog allvarlig skada.

Rawlinson blev dock senare frikänd från alla misstankar om tjänstefel och lagbrott i en oberoende utredning gjord av Europeiska utrikestjänsten (EAS). Samma utredning riktade i sin rapport även hård kritik mot Gabriele Meuccis och Danilo Ceccarelli agerande, inklusive deras beslut att öppna Rawlinsons säkerhetsskåp. Det är uppenbart att både Meuccis och Ceccarellis agerande kan ha syftat till att skydda korruptionsmisstänkta landsmän men även att skydda anseendet för Federica Mogherini, som var nytillträdd hög representant för EU:s utrikes- och säkerhetspolitik. Genom deras agerande försvagades Eulex

arbete mot den grova organiserade brottsligheten i Kosovo samt förtroendet för EU:s rättstatsinsatser i allmänhet.

Trots den kritik som riktades av EAS mot både Meuccis och Ceccarellis agerande har det inte hindrat dem från att fortsatt ha framgångsrika karriärer inom EU-institutionerna.

Meucci fick förlängt förordande som chef för Eulex. Ceccarelli har nyligen utnämnts till en hög post på Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo). Syftet med Eppo är bekämpa brott mot EU:s finansiella intressen som till exempel bedrägerier, penningtvätt, korruption och mutbrott.

Mot bakgrund av den allvarliga kritik som framkom mot Meuccis agerande hade det varit rimligt att regeringen reagerade mycket kraftfullt diplomatiskt inom ramen för Eulex och tillsett att hans mandat som chef för Eulex inte förlängdes. Så skedde dock inte.

Vidare ska utsänd svensk personal vid internationella insatser alltid ha bästa tänkbara stöd från Sverige. Detta är speciellt angeläget för utsänd underrättelsepersonal eftersom de tar bland de största personliga riskerna och gör de största uppoffringar man kan göra i statens tjänst. Det är uppenbart att Rawlinson på grund av sitt engagemang mot korruptionsmisstankarna inom Eulex utsatte sin karriär och sin egen säkerhet för stora risker. För det fick han betala ett mycket högt pris.

De omständigheter som föreligger i fallet Michael Rawlinson borde föranleda regeringen att tillsätta en oberoende utredning. Syftet bör vara att klara ut omständigheterna och ansvarsförhållandena kring fallet samt säkerställa att inte liknande situationer uppstår igen för utsänd svensk personal.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag följande frågor till utrikesminister Ann Linde:

1. Hur ser ministern på de grundlösa anklagelser som riktades Michael Rawlinson, och vad gjorde regeringen för Rawlinson under den tid som han satt i husarrest?
2. Varför krävde inte ministern och regeringen att få läsa och ta del av

utredningen som gjordes av EAS beträffande Meuccis och Ceccarellis agerande?

3. Varför hindrade inte ministern och regeringen Meucci från att få ett förlängt förordnande som chef för Eulex?
4. Påverkar Ceccarellis utnämning till hög chef vid Eppo ministrarnas och regeringens syn på ett svenskt tillträde till Eppo?
5. Är ministern villig att verka för en utredning av omständigheterna kring fallet Michael Rawlinson i syfte att inte liknande situationer ska uppstå igen?

.....

Pål Jonson (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders